

يوسف وزير
235
33
34235
40

مَلِكُ مَكْرَد

باکو انجمنی
فونڈ پر ایف. نیرانی
۱۹۲۶

3 = 41

Fol. 34230₄₀

ملک محمد

Bibliothek der
Deutschmann
Morgenländischen
Gesellschaft.

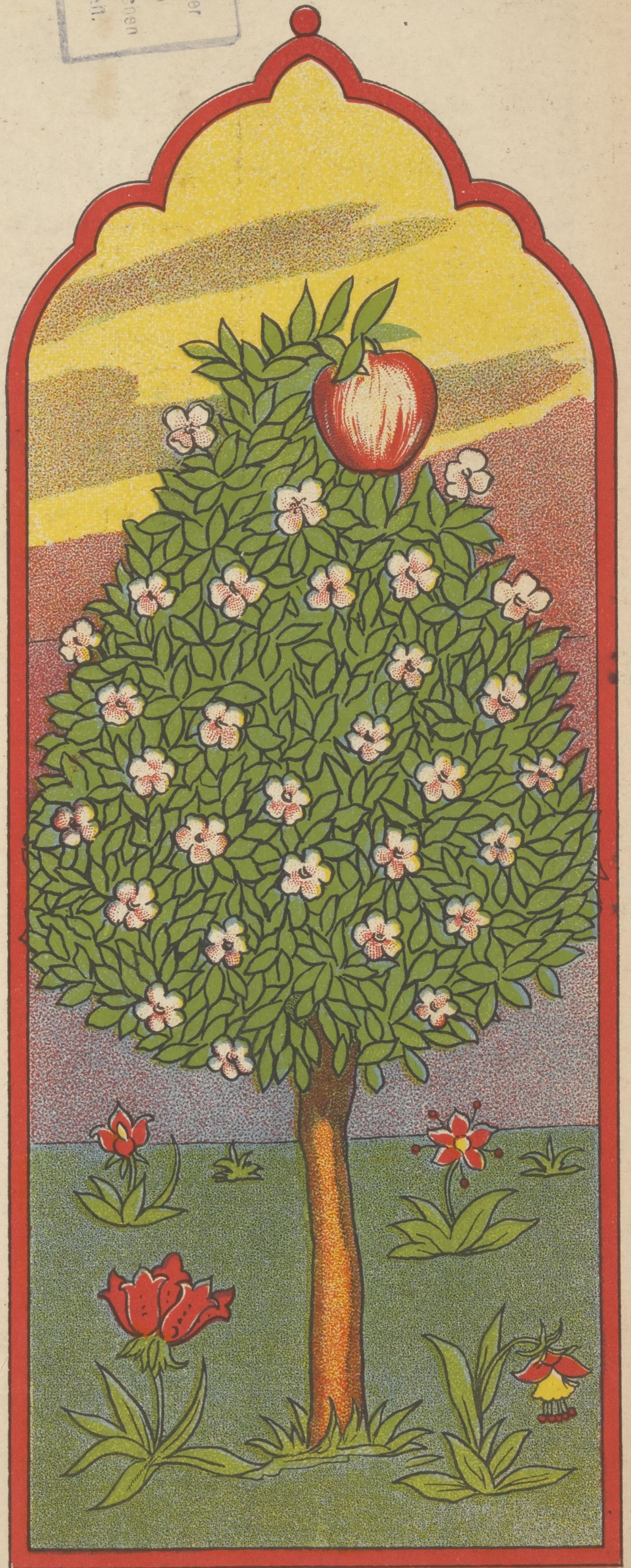
بری وار ایمش، بری یوق ایمش، بر پاد
شاه وار ایمش. بو پادشاهکدا باغندا بر
آلما آغاجی وار ایمش که، بر کونده چیچک
له یوب او بر کون چیچکنی تو کرمش،
اوچنجی کونده بار ویررمش. بو آلمانی هر
کس یسه ایمش اون بش یاشندا اوغلان اولار
ایمش.

سینه کیمدن دیم — پادشاهدان. بو
پادشاه همیشه صبح وقتی اولاندا دوروب،
کیدرمش باغا که، آلمانی دهروب، یسون،
کوزرمش که آلما قیریلوب؛ کور، پشیمان
گری قایدارمش.

بر کون بویله، بش کون بویله، آخردا
پادشاه تنکه کلوب، بویوک اوغلنی یاننا چا
غریر. اوغول آتاسنک قوللوغنا کلن کبی
باش اندیروب، دیر:

— آتا، سنه فدا اولوم، منه نه قوللوق؟
آتاسی دیر:

— بویلهده ایش اولار که، من ئوزیم پاد
شاه اول — اول باغمدکی آلمایا حسرت
قلام، هیچ اوندان یمه یم؟! کرک نه طهر
اولسا آلما اوغورلیانی دوتاساک که تنه
اولونا!

اوغلان آتاسنڭ الندن ئوپوب، چىقدى
و اوق كاماننى كوتوروب، دعوا لباسنى
كيبوب، باغا كيتدى.

اوغلان بر ساعت كوزلهدى، ايكى سا
عت كوزلهدى، صبح آلمان ييشن وقت يوقو
بونى دوتوب، ياتدى. بر زمان آييلوب كور
دېكه آلمان آغاجدا يوقدر — ده ريلمىشدى.
پادشاهڭ بويوك اوغلى كور پشيمان
ايوه قايتدى.

او برى كون پادشاه اورتانجى اوغلى
ياننا چاغروب، ديدى:

— بويلهده ايش اولار كه، من ئوزوم پاد
شاه اول — اول باغمداكى آلمان يا حسرت
قالام، هيچ اوندان يمه ييم؟! كرك نه طهر
اولسا آلمان اوغورليانى دوتاساك كه تنبه
اولونا!

اورتانجى اوغول آتاسنڭ الندن ئوپوب،
چىقدى و اوق كاماننى كوتوروب، دعوا لبا
سنى كيبوب، باغا كيتدى.

بودا بر ساعت كوزله يوب، ايكى ساعت
كوزله يوب، آخردا آلمان ييشن وقتى يوقو
يا كيدوب، ياتدى و بر زمان آييلوب كوردى
كه آلمان آغاجدا يوقدر — ينه ده ريلمىشدى.
پادشاهڭ اورتانجى اوغلى دا كور،
پشيمان ايوه قايتدى.

بو خبرى پادشاهڭ بالا جا اوغلى ملك
محمد ايشيتجك آتاسنڭ ياننا كلدى و چوق
ادبله باش اندىروب، ديدى:

— آتا، اذن وير بو سفرده آلمان آغا
جنگ كشيكنى من چكيم.

آتاسى ديدى:

— سندن بويوك قارداشلارك دىيورديلر،
آلمان آغاجنڭ كشيكنى چكوب، اوغرونى
دوتاجييو؛ هيچ زاد چىقمادى. ايمدى سن
كيدوب، نه قايراجاقساك؟

ملك محمد برده آتاسندان توقع ايلهدى
كه، اونا اذن ويرسون. آتاسى اذن ويردى و
ملك محمد كىفى كوك داماغى چاق قايدوب،
ئوز اوتاغنا كلدى. اويله كه كون باتدى،
آقشام اولدى، ملك محمد قيوراق كينوب
اوق كاماننى كوتوروب، باغا كيتدى.

ملك محمدده او برى قارداشلارى كىبى
بر ساعت كوزلهدى، ايكى ساعت كوزله
دى، آخرده كوردى يوقوسى كلير. نه ايله
سون؟ — خنجرىنى جلد چىقاردوب، بارما
غنڭ باشنى ياردى و يرينه ايستى اوت، دوز
توكدى. كىجه تا صبحه كىبى بارماغنڭ آغر
يسىندان ياتا بيلمهدى. صبحه ياقين كوردى
كه بر كورولتى، بر نرىلتي كلير كه، ير
زلزله ايدير. دوروب، جلد آغاجڭ دالندا
كىزلدى كه كورسون بو نه در؟ و بر وقت
كوردى كه، برديو كلير، آدام باقاندا باغرى
ياريلير.

ملك محمد او ساعت بارماغنى ديشلهدى:
اي هاى، آلمانى آپاران بو ايمش!

ديو كلوب آلمان آغاجنا ياقينلاشاندا
ملك محمد بردن قنجى اونڭ باشنا اويله
ووردىكه، قنج ضربدن ايكى پارچا اولدى.
ديو او ساعت قايدوب، نعره وورا — وورا
قاچدى.

اول بويوك اوغلان داشا ياپيشدى و نه قدر
 چاليشدى يريندن ترپده بيلمەدى. اورتانجى
 اوغلان ايلرى يريدى، بودا نه قدر چاليشدى سا
 دا، داشا كوچى چاتمادى. نوبت ملك محمدە
 يتيشدى: بو داشا ياپيشدى و بر دفعە كوچ
 ويروب، داشى كوتوردى، كنارا آتدى.
 داشى آتاندان سو كرا، ديوك دالنجاقو
 يويا كيرمك لازم ايدى. ينه بويوك اوغلان
 قاباغا يريوب، ديدى كه، كرك منى سالىيا
 سكر. ديديلر «ياقشى». او ساعت بر كندير
 كوتوروب، بونك بيئلنه باغلاديلار، قويويا
 ساللاماغا باشلاديلار.
 بر آز كيتمشدى كه، برك چيغيردى:
 — آى يانديم، چكك!
 پادشاھك بويوك اوغلى قويدان
 چكديلر.

صباح اولان كىبى ملك محمد آلمالارى
 ييغوب، بر مجمه عهيه قويدى و ئوستنەده بر
 ئورتوك چكوب، آتاسنا آپاردى. پادشاھ
 آلمالارى كورجك، چوق شاد اولدى؛
 اوغلىنك آلندان ئوپدى.
 ملك محمد آتاسنا ديدى:
 — اى آتا، اذن وير قانك ايزى ايله
 كيدوب، ديوى ئولدوروم.
 پادشاھ راضى اولدى. ملك محمدە بر
 قدرده قوشون ويروب، اوبرى اوغلانلار
 ينى دا اونا قوشوب، يولا سالىدى.
 آز كيدوب، اوز كيدوب، دره تپە دوز
 كيدوب، بونلار بر قويويا راست كلديلر. بو
 قويونك آغزىندا بر دكيرمان داشى قويول
 مشدى. پادشاھك اوغلانلارى ايستەديلر بو
 داشى كوتوروب، ايچرى كير سونلر.

— آی یاندىم، چكك!
 بو سوزلره قولاق آسماديلار.
 ملك محمد بر آز آشاغى انمشدى، كور
 دى كه، داها قويودا ياواش ياواش ايستى آزا
 لير. قويونك تكنه چاتان كى بر اويان بويانا
 باقوب، كوردى بر يول وار. بيئلندن كند
 يرى آچوب، يوليله كيتدى.

ملك محمد بر آز كيتدى قاباغنا بر قاپى
 چيقدى. قاپىنى آچوب، بر بوش اوتاغا كير
 دى. بو اوتاغك قاپىسنى آچدى، بر آيريسنا
 كيردى. اونك قاپىسنى آچدى... بويله،
 بويله ملك محمد آلتى قاپى آچدى، يدينجى
 سنى آچدقدا، آز قالدى عقلى باشندان
 چيقسون: بورادا سندن تختك اوسته اويله بر
 نازنين صنم اكلشمشدى كه، ييمه، ايچمه
 اونك خط خالنا، كل جمالنا تماشا ايت. بو

اورتانجى اوغلان قاباغايريبوب، ديدى:
 — منى قويويا ساللايك، ديوك دالنجا
 كيديم.
 ينه راضى اولدیلار؛ كنديرى بيئلينه باغلا
 يوب، قويويا ساللاديلار.
 پادشاهك اورتانجى اوغلنى دا اويله بر آز
 قويويا ساللامشديلار، قويودان بركس
 كلدى:

— آی یاندىم، چكك!
 ينه چكديلر.
 آخردا نوبت ملك محمده يتيشدى. ملك
 محمد قاباغايريبوب، ديدى:
 — منى قويويا ساللايك، اما نه قدر ياندىم
 ديسم، قولاق آسمايك!
 ملك محمدى قويويا ساللاياندا اودا او
 برى قارداشلارى كى چيغيرماغا باشلادى:

قىزىك دىزى اوسته بر ديو باشنى قويوب،
ياتمشدى.

قىزىك ملك محمدى كورجىك دىدى:
— اى جوان، كىم سىڭ، نه كارە سىڭ؟
حىف سىڭ، قاچ كىزلىن، ديو يارالانوب،
آجىغى دوتوب، آيىلار، سنى بر دىقە ساق
قويماز.

ملك محمد دىدى:

— من اويله بودىوى ئولديرمىكەن ئوتىرى
بورايا كلىشم.

ملك محمد خىجىرىنى چىقاردوب، دىوك
آياغى دەلمەكە باشلادى. ديو كوزلىرىنى
آچوب، قىزا دىدى:

— قويما آياغى مىلچىك دىدى.

ملك محمد بر آز ساكت اولوب، يىنه باشلا
دى. ديو كوزلىرىنى آچوب، چىغىردى:

— قويما، آياغى مىلچىك دىدى!

اوچىنجى دفعە ملك محمد دىوك آياغى
دەلندە، ديو يردن قالىقوب، قىزا بر شاپالاق
ووردى كە «سەن دىمىرمىسى آياغى مىلچىك
دىدى؟!»

بو حالدا ملك محمد يىرىندىن شىر كىبى
سىچرايوب، ديو ايله كوله شىمەكە باشلادى.
بونلار قىر كون قىر كىجە كوله شىدىلر.
هېچ برى او برىسنى يىقا بىلمەدى. آخردا
ديو كوجدىن دوشوب، دىدى:

— هر كىس سىڭ بورايا كلىمىسنىڭ، بر آز
مەلت وىر ياتىم، سو كرا يىنه كوله شىرىك.
ملك محمد راضى اولدى.

ديو باشنى يىنه قىزىك دىزى اوسته قويوب،
ياتدى.

قىزىك ملك محمدە دىدى:

— ای جوان، اوتاچادا بر شیشه وار،
بو دیو كجانی او شیشه ده در. اونی سیندیر ما
ساک، بو دیوه کوچ کتیره بیلیمه جکسک.
ملك محمد سیچرایوب، تاقچادا کی شیشه
نی یره چیریدی. شیشه نك ایچندن بر کو کر
چین چیقوب، اوچاندا، ملك محمد کو کر
چینی دوتدی. بو حالدا دیو یریندن قالقوب،
یالوارماغا باشلادی:

— او کو کرچینه دکمه، دنیا ده نه ایسته
یورسک سکا ویریم، او کو کرچینی ئولدر
مه — او منیم جانمدر.

ملك محمد قبول ایتمه یوب، دیدی:
— من او یله آختاردیغم بو کو کرچین
ایدی!

سو کرا کو کرچینک باشنی اوزوب، یره
آتدی، همان ساعت دیو کورولتی ایله تختدن
دوشوب، ئولدی.

سوزه کیمدن دییم، ملك محمددن —
دیوی ئولدیرندن سو کرا، باشنی قیزک دیزی
اوسته قویوب، دویونجا راحت اولدی و سو
کرا دوروب، او بری اوتاغا کیچدی.

ملك محمد برده کوردیکه، بورادا اول
کیندن کوزه ل بر قیز اوتوروب در؛ بونکدا
دیزی اوسته بر دیو یاتوب. قیز ملك محمدی
کورجک دیدی:

— آی جوان، یازیقساک، قایت کیزلن:
ایمدیجه دیو او یانار، سنی پارچا پارچا ایدر.
ملك محمد دیدی:

— قورقما آی قیز، بونی دا ئولدیزه
جکم!

ملك محمد خنجرینی چیقاردوب، دیوک
آیاغنی ده لمکه باشلادی. دیو کوزلرینی
آچوب، قیزا دیدی:

— قویما آیاغمی میلچک یدی.
ملك محمد بر آز ساکت اولوب، ینه باشلا
دی. دیو ینه کوزلرینی آچوب چغیردی:
— قویما آیاغمی میلچک یدی.

ملك محمد اوچنجی دفعه دیوک آیاغنی
ده لنده، دیو یردن قالقوب، قیزا بر شاپالاق
ووردی که «سنه دیمیرمی آیاغمی میلچک
یدی؟!»

ملك محمد بو حالدا ینه سیچرایوب، دیو
ایله کوله شمکه باشلادی.

بونلار ینه قرق کون قرق کیجه کوله
شوب، بر برینی یقا بیلمه دیلر. آخردا ملك
محمد دیوی یوقویا ووروب، تاقچادا کی
شیشه نی سیندیروب و کو کرچینی دوتوب،
باشنی اوزن کبی دیو کورولتی ایله یقیلوب،
ئولدی.

ملك محمد قیزک دیزی اوسته بر آز را
حت اولوب، اوچنجی اوتاغا کیردی. بورا
دا تختک اوسته بر نازنین صنم اکلشمشدیکه
اوبری قیزلارک ایکیسندن ده کوزه ل. او یله
کوزل ایدیکه، او یله کوزل ایدیکه؛ یمه،
ایچمه اونک خط خالنا، کل جمالنا تماشا
ایت!

ملك محمد قیزا لاپ یور کدن عاشق
اولدی؛ قیزکدا کوزی ملك محمدده دوشدی.
قیز یالواردیکه، «آی جوان حیفسک قاچ
کیزلن».

ملك محمد قولاق آسمايوب، ديوك آيا
غنى ده لمكه باشلادی. بر ده لدی، ایکی
ده لدی، آخردا دیو آياغا قالقاندا بودا قابا
غا چیقدی.

بونلارینه قرق کون، قرق کیجه کولهش
دیله. بو دیوکده جانی شیشهده ایدی، ملك
محمد شیشهنی یره چیریوب، کو کرچینک
بوغازینی اوزه نده، دیو ئولدی.

ملك محمد کیفی کوک، داماغی چاق
باشنی قیزک دیزی اوسته قویوب، یاتوب،
راحت اولدی.

ملك محمد یوقودان دوران کبی قیزلا
ری ییغوب، قویونک تکینه کلدی. بوراداجا
اول بویوک قیزک بیئلنه کندیر باغلايوب، یو
قاری چکدیله، اوندان سو کرا اورتانجی
قیزک. نوبت بالاجا قیزا کلنده، قیز ملك
محمدده دیدی:

— قوی اول سنک بیئلکه کندیر باغلايم،
یوقاری چکسونلر، سو کرادا من چیقارام.
قورقورام، قارداشلارك کوره رلر که من او
بری لردن کوزه لم، بخیلکلی دوتا، سنک
کندیر کی کسه لر.

ملك محمد راضی اولمادی. قیز دیدی:
— ایمدیکه راضی اولمايورساك، دی
باری بودیدیکلریمه قولاق آس: سنک کندیر
کی کسه جکلر، قویونک تکینده قالا جاقساك.
او وقت دو گوشه دو گوشه ایکی قوچ کله
جک: بری آغ، بری قارا. آغ قوچ قارا قو
چی قوواجاق. اوندا آتیل مین آغ قوچک
بیئلنه. آغ قوچک بیئلنه مینن کبی ایشیقلی

دنیا یا چیقارساك؛ قارا قوچا مینسک کیدوب،
قارانلق دنیا یا چیقاجاقساك.

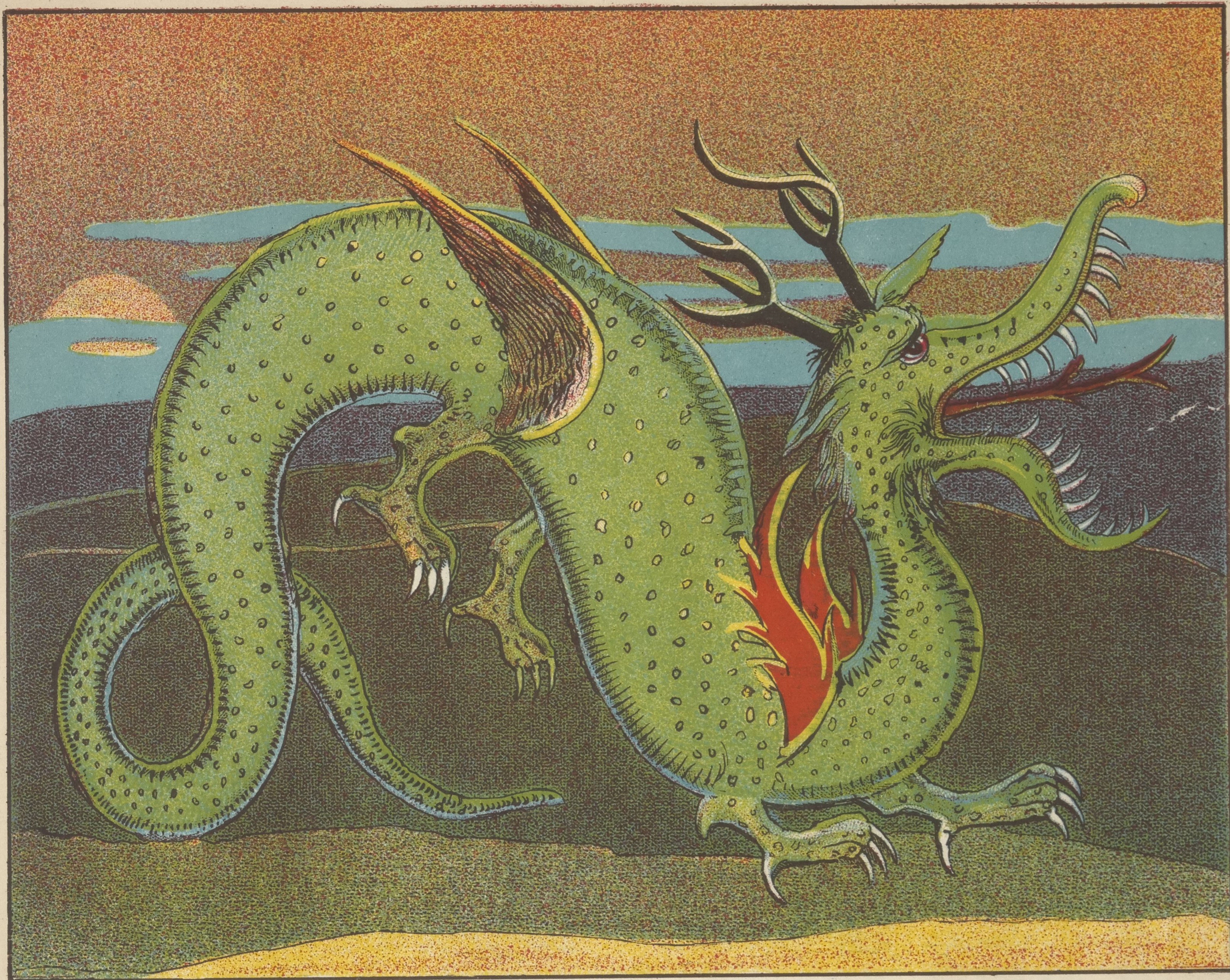
ملك محمد قیزک سوزلرینه قولاق آسا
ندان سو کرا، بیئلنه ایپ باغلا دی.

کیچیک قیز قویودان چیقاندا قارداشلار
اونی کوروب، عقلری باشلارندان چیقدی،
دیدیلر: «بس ملك محمد کوچوک قارداش
اولا — اولا بویله کوزل قیزی ئوزینه کو
تورسون؟!». بونلارك بخیلکی دوتدی، او
در که یاری یولدان ملك محمدک کندیرینی
کسدیلر، اودا قویونک تکینه دوشدی.

قویودا ملك محمد بی کیف اوتورمشدی.
برده کوردی قیز دینن آغ قوچ ایله قارا قوچ
بودر دو گوشه — دو گوشه کلیر. آغ قوچ
ووردی قارا قوچی قوودی. ملك محمد او
ساعت سیچرایوب، آغ قوچک بیئلنه میندی؛
اما آغ قوچ بونی قارا قوچک بیئلنه توللادی.
قارا قوچدا ملك محمدی بر باش کوتوروب،
قارانلق دنیا یا آپاردی.

بوراداجا ملك محمد یورغون حالدا بر
آغاجک دیننه کلدی. او یله بر آزا اوتورمش
دی، کوردی بو آغاجا براژدها دیرماشیر. اژ
دها بر آزا یوقاری قالدیقدا، آغاجک باشندان
چوقلی قوش بالالارینک سسی کلدی. دیمه،
بو آغاجدا زمرد قوشونک یوواسی وار
ایمش. بو زمرد قوشی هاوقت که یومورتا
دان بالا چیقاردوب، بسلمش، بالالار بویو
کلشنده اژدها کلوب، اونلاری ییرمش، زمرد
قوشی دا بالا یوزینه حسرت قالارمش.

بو دفعه اژدها آغاجا دیرماشیرمشکه

دھانی ئولدیروب، بزیم جانمزی قورتاردی.
 زمرد قوشی داشی کناره آتوب، یئندی،
 قانادلارینی ملک محمدک اوستنه چکدی.
 ملک محمد یوقودان آییلوب، قوشدان
 چوق قورقدی.
 قوش دیدی:
 -- هر کسک، نه کاره سگ، قورقما،
 من سنه پیسلک ایلمهرم. من نیچه ایلدر بو اژ
 دھانک الندن بالا یوزینه حسرت ایدیم؛ ایمدی
 سن منم بالالاریمی قورتاردک. بو یاقشیلغک
 عوضنده مندن نه ایسته ییرسک ایلییم.
 ملک محمد باشنا کلن قضا و قدری

بالالاری ییسون. ملک محمد بونی کورجک،
 جلد قلنجی چکوب، اژدهانی ایکی پارچا
 ایلدی. سو کرا کلوب، آغاجک دیننده یاتدی.
 سیزه کیمدن دییم — زمرد قوشندان.
 بو زمرد قوشی بالالارینا دهن کتیرمکه
 کیتمش ایش؛ قاییدوب کلنده، آغاجک
 دیننده کوزینه برقارالتی دکدی. قوش او یله
 ییلدی که، بالالارینی یین بو ایش. جلد کید
 وب، دیمدیکنه بر ایری داش آلوب، ایستهدی
 قارالتینک اوستنه سالسون، بالالاری یووادان
 چیغیریشوب، قویمادیلار؛ دیدیلر که: «بس
 اژدها بزى يمک ایسته ییردی، بو اوغلان اژ

یدی، سویی دا برینه. ئوزیده زمردك ييئلنه
 میندی، یولا دوشدیله.
 قوش كو كك يوزینه قالدی و قارانلق
 دنیادان اوزاقلاشماغا باشلادی. ملك محمد
 آشاغی باقدی؛ كوردی كه یر خلیبر کبی
 كورونور. بر آزدا قالدیلار. ملك محمد
 برده باقدی، كوردی كه یر لاپ كوزدن
 ایتوب.

آچوب، قوشا ناغل ایلدی و دیدی كه:
 — هیچ زاد ایسته میره، آنجاق منی
 ایشیقلی دنیا یا چیقارت.
 زمرد دیدی كه:
 — اوندا كرك قرق شاققات، قرق تو
 لوغدا سو آلوب، كتیره سگ.
 ملك محمد آلدی، بونلارك هاموسنی حا
 ضرلادی. اتی قوشك بر قانادینك اوسته قو

اويله قوش ها وقت «قا» دیدی، ملك محمد
اتدن ویردی: «قو» دیدی — سودان ویردی.
اويله ایشیقلی دنیا یا برجه منزل قالمشدیکه،
ات قورتاردی؛ قوش «قا» دینده ملك محمد
معطل قالدی. نه ایلسون؟ علاجی کسیددی،
پیچاغی چیقاردوب، بالدیرینک اتندن کسوب
قوشا ویردی. زمرد قوشی کوردیکه بو ات
او بری اتلره او قشامیر — بو چوق شیریندر.
قوش اتی دیلنک آلتنا قویدی، بالالارینا
ساقلا دی.

بر منزلده قورتاردی. زمرد قوشی ملك
محمدی ایشیقلی دنیا یا چیقارتدی، قانادینک
اوستندن یره قویوب، دیدی:

— دی کیت!
ملك محمد دیدی که:
— سن کیت، من ئوزوم کیده رم.
اولمادی. زمرد دیدی:

— کرک کیده سک!
ملك محمد آقسایا — آقسایا کیتمه
باشلادی.
زمرد دیدی که:
— ای اوغلان، سبب نه در که سن آقسا
یورساک؟

ملك محمد آچوب، ناغل ایلدی، دیدی:
— داها نه کیزله دیم. سنه سو کرا ویر
دیکم ات بالدیریمک اتی ایدی.
قوش او ساعت دیلنک آلتندان اتی چیقار

دوب، ملك محمدك بالدیرینا یاشدیردی.
توپورجکی ایله ده سورتوب، یاقشی ایله دی.
سو کرا قوش تو کندن چیقاردوب، بر آز
ملك محمده ویردی، دیدیکه:

— ها وقت دارا دوشسک، بو تو کلری
یاندیر؛ من او ساعت کلوب، سنی قورتارارام.
قوش سوزینی دیوب، اوچوب، کیتدی.
ملك محمدده یواش یواش کلوب، بردرزی
دکاننک قباغنا چیقدی و دیدی که:
— آی اوستا، الله رضاسنا، منی یانکدا
شا کرد ساقلا.

اوستانک بونا یازیغی کلوب، ساقلا دی.
آرادان بر آز کیچدی. ملك محمد شا
کردلکنده یاماق، سو کو کدن تیکیردی،
اوستاسنا خدمت ایلیردی. بر کون آدام
کلدیکه: «پادشاه بویوک اوغلینا توی ایلییر،
اوستا کلسون، پالتار بیچسون».

درزی سهوینه — سهوینه قایچیسنی دا کو
نوروب، پادشاهک عمارتنه کیتدی.
ملك محمد بر آز اوتوروب، سو کرا
دکانی باغلا یوب، بر دار کوچه یه کیتدی؛
زمرد قوشونک تو کنی چیقاردوب، یاندر
دی. او ساعت زمرد قوشی حاضر اولوب،
دیدی:

— منه کوره نه قوللوق؟
ملك محمد دیدیکه:

— بو ساعت منه بر دست ساری پالتار،
قیلینج، قالخان، برده ساری یل آتی کتیر.

محمد آتی چاپوب، بردقیقه ده کوزدن ایتدی.
ینه کلوب، همان کوچه ده توکی یانیدردی.
زمر دحاضر اولاند پالتارلاری، آتی ویروب،
دکانی آچوب، اوتوردی.

بر آزدان سو کرا درزی باشنا کوزینه
دو که دو که دکانه کلدی. ملک محمد دو
روب، یالاندان اوستاسنک اوطرفنه بو طرفنه
کیچوب، دیدی:

— آی اوستا، قوربانک اولوم، نه
اولوبدر؟

اوستا دیدی:

— نه اولاجاق، پادشاهک ایوینک قبا
غندا آت چاپشما دا هارادانسا، سویادونمش
ساری پالتارلی بر آتلی کلوب، بر آز اوبا
شا بر آز بو باشا چاپوب، بردن قیلینجینی

زمر د «باش اوسته» دییوب، اوچوب
کیتدی؛ بر آز چکمه دیکه، ملک محمد دین
شیلر حاضر اولدی. ملک محمد پالتارینی سو
یونوب، قیس قیوراق کیندی: قیلینجینی بیئلنه
باغلادی، قالقانی قولنا تاخدی، بر باش آتی
پادشاهک ایوینک قباغنا سوردی.

بور اداقرمزی کیملی قوشون دوزولمش
ایدی، شهر جماعتی تمام تماشایا یغیلمشدی،
پادشاهک بویوک اوغلی دا آت چاپیردی.
ملک محمد آتی میدانا سالوب، بر او باشا
چاپدی، بر بو باشا چاپدی، سو کرا قیلینجینی
چیقاردوب، پادشاهک بویوک اوغلینک بویونو
نی ووردی.

قوشون بری برینه قاریشدی. جماعت
بری برینه دکدی. هامو ملک محمدک دالی
سنا تو کولوب، اونی اوقا باسدیلار. ملک

كيدوب، يرينده اوتوردى.
 آرادان بر نيچه وقتده كيجدى، پادشا
 هك بويوك اوغلينگ قرخى چيقدى.

چكوب، پادشاھك اوغلينگ بوينونى وور
 دى. دالنجا تو كولدیلر، دوتا بيلمه دیلر.
 ملك محمد يالاندان بر آز حيفسينوب

اورادا ينه قوشون، جماعت دوزولوب،
پادشاه اوغلينىڭ آت چاپما غنا تماشا
ايديردى.

ملك محمد آتى ميدانا سالوب، بر اوباشا
بر بوباشا چاپدى، سو كرا پادشاهڭ اور
تانجى اوغلينىڭ باشنى قىلىنج ايله ووروب،
قاچدى. قوشون نەقدر اونڭ دالنجا چاپدى
سه، دوتا ييلمەدى و اوق آتديلارسادا
دكمەدى.

جماعت، قوشون تازادان قارا كىيوب،
ياسا باتدى.

ملك محمد پالتارينى دكيشوب، دكانه
كلىدى. ينه درزى باشنا كوزينه دو كه دو كه
كىرى قايتدى.

ملك محمد ديدى:

— آى اوستا، سەنە نە اولوبكە، اويلە هر
يره كيدندە باش كوزيكە دو كه — دو كه
قايديرساك؟

بر كون ينه آدام كلكيكە: «پادشاه اور
تانجى اوغلينا توى ايله يور؛ اوستا كلسون
پالتار بىچمكە».

درزى سه وينه — سه وينه قاچىسىنى كو
توروب، يولا دوشدى. ملك محمد دە دكاندا
قالدى.

اوستا كيدندن بر آزجا سو كرا ملك
محمد ينه دوروب، دكانى باغلادى. همان
كوچه يه كيدوب، زمردك تو كنى يانديردى.
او ساعت دە زمرد حاضر اولوب، ديدى:

— منە كوره نە قوللوق؟

ملك محمد ديدى:

— بو ساعت منە بردست قرمىزى پالتار،
قىلىنج، قالخان بر قرمىزى آت كتيررسك!
زمرد «باش اوسته» دىيوب، بر دقيقه ده
كيدوب، آتى، پالتارى كتيردى.

ملك محمد قيس قيوراق كىينوب، پادشا
هڭ عمارتنه طرف كيتدى.

اوستا دیدی:

— مردم آزار کیمدرسه، قرمیزی پالتار
بر آتلی کلوب، پادشاهک کوزینک آغی،
قاراسی برجه اوغلی قالمشدی، اونک باشنی
ووروب، قاچدی. دالجانه قدر تو کولدیله
ده تاپا بیلمه دیله؛ او قدا آتدیله دگمه دی.
بو ایشدن بر نیچه وقت کیچدی. ایل
ئوتدی، آی دولانندی، کونلرک بر کونی ینه
اوستا ایله شاگردی دکاندا اوتورمشدی.
بردن شاگرد اوستایا دیدی:

— دور کیت، پادشاهی موشدولوقلا که،
بالاجا اوغلی تاپمشام.
اوستا جوابندا:

— اده، ده لی اولما میساک، پادشاه دیمه ز
می، بالاجا اوغلیم هار ادا در؟ اوندانہ جواب
ویریم؟

ملك محمد باشنا کلن قضاوقدری آچوب،
درزییه ناغل ایله دی. درزی بورادان سهوینه
سهوینه بر باش پادشاهک ایوینه کیتدی. او یله
دروازه دن ایچری کیرمشدی که، تلسدی
کندن آیاغی داشا ایلیشوب، یقیدلی. پادشاه
پنجره دن بونی کورجک دیدی:

— یقین درزیده بر احوال وار، کیدیک
بورایا کتیریک!

قول، قارا باش تو کولوب، درزینی پاد
شاهک قوللوغنا کتیردیله. درزی یتیشن
کبی، پادشاهها باش اندیروب، دیدی:

— پادشاه سنه فدا اولوم، موشدولوغمی
ویر، بالاجا اوغلیک ملک محمدک یرینی دیم.
پادشاه آز قالدی ئوزیندن کیتسون. دیدی:

— ملك محمد قويودا ئولمه يوبمى؟ بس
ايمدى ھارادان كلدى چىقدى؟
درزى ديدى كە:

— موشدولوق ويرمەسك ديميه جكم!
پادشاھ وعدە ويرديكە، ئوزى آغرلغى
قىزىل وىرسون.

درزى ملك محمدك باشنا كلن قضا و
قدرى ناغل ايله يوب، ايمدى دە اونا شا کرد
اولماغنى ديدى:

— آى منى ايستەين، درزىيە خلعت!
درزىيە او قدر خلعت ويرديلر كە، چكوب،
آپارا بيلمەدى. وزير، و كىل تو كولوب،
ملك محمدك دالنجا كىتدى. اول اونى حما
ما آپاروب، شاھزادە لره لايق پالتار كىيد
يروپ، سو كرا آتاسنك قوللوغىنا آپاردىلار.
پادشاھ اوغلىنى كورجك، اونى دوزكبى
يالادى.

ملك محمد باشنا كلن قضا و قدرى آتا
سنا ناغل ايليوب، ديدى:

— آتا، بويوك قارداشلاريمى دا ئولدو
رن من ايدىم. قويودا نيچە وقت ديولر ايله
الله شوب، اوچ قىز كوتورمشدم. بس روا
كورولردىمى، اونلار منم كندىرىمى كسوب،
نشانلمى ئوزلرينە كوتوره ايدىلر.
پادشاھ آغليا آغليا اوغلىنك آلندىان
ئوپدى و چوق شكر ايله ديكە، ملك محمد
ساغ سلامتدر.

يكىدن تويما حاضر لاندىلار. بويوك قىزى
وزيرك اوغلىنا، اورتانجىنى و كىلك كنه،
كىچىكنى دە ملك محمدە ويرديلر.

قرق کون — قرق کيجه توی اولدی.
اونلار یدیلر یره کيجدیله، سیزده ییغ
دوره کيجک.

قیمتی 80 قپك

ULB Halle 3/1
002 051 001

Ю. Везиров.

МЕЛИК МАМЕД

Кооперативное Изд-во
при БК АКП (6)
„БАКИНСКИЙ РАБОЧИЙ“

Тай 34230 4⁵

يوسف وزير
235
يوسف وزير: ملك محمد
33
34235
45

مَلِكُ مُحَمَّدٍ

باکوا بچیبی
فون نو پیر ایفای نیرا
۱۹۲۶

